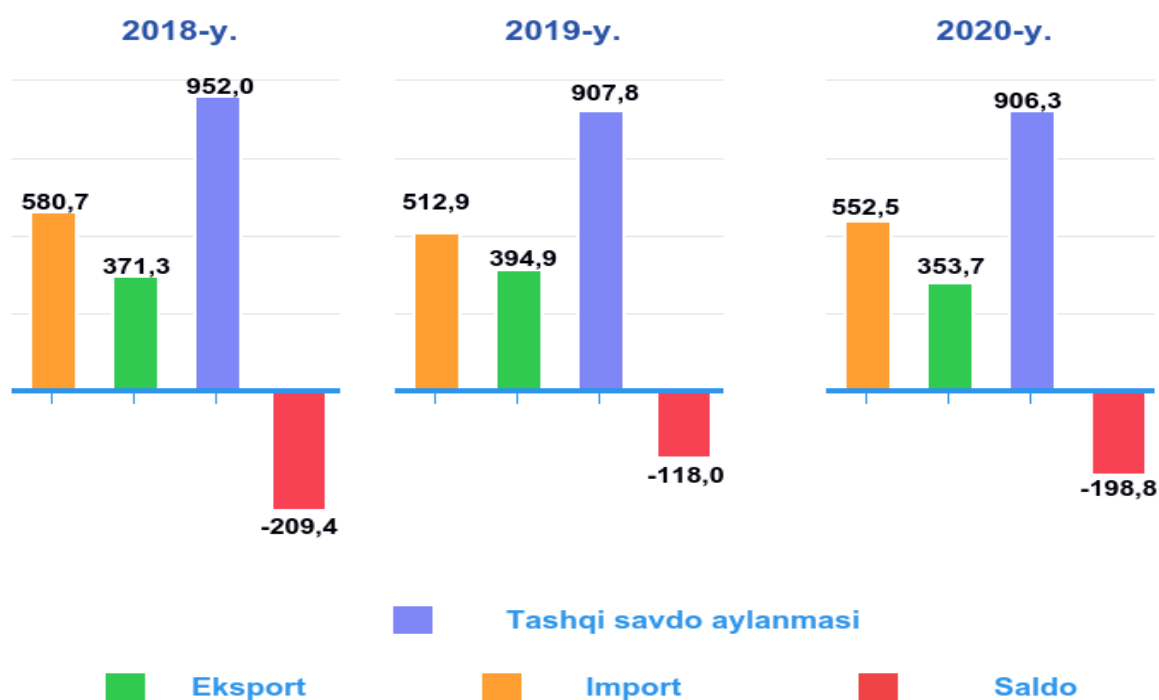

FARG'ONA VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI
(2020-yil yanvar-avgust oylari uchun dastlabki ma'lumot)

Mamlakatning tashqi iqtisodiy faoliyati, xususan tashqi savdo sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning pirovard natijasi aholining turmush darajasiga bevosita o'z ta'sirini o'tkazadi.

2020-yil yanvar-avgust oylari yakuni bilan viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 906,3 mln. AQSh dollarini tashkil etib, 2019-yilning mos davriga nisbatan 1,6 mln. AQSh dollariga yoki 0,2 % ga kamaydi.

Ma'lumot uchun: O'zbekiston Respublikasi tovarlar tashqi savdosi statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat Tovar nomenklaturasi (keying o'rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

TSA da eksport hajmi 353,7 mln. AQSh dollariga (10,4 % ga kamaydi) va import hajmi 552,5 mln. AQSh dollariga (o'sish sura'ti 107,7 %) yetdi. Hisobot davrida – 198,9 mln. AQSh dollari qiymatida passiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

**FARG'ONA VILOYATI BILAN TASHQI SAVDO
AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO'GAN
DAVLATLAR**
(2020 yil iyul-avgust, mln. AQSH dollari, ulushi, % da)

Top-8 davlatlar	TSA	Eksport	Import	Ulushi, % da
Rossiya Federatsiyasi	213,2	105,8	107,4	23,5
Xitoy Xalq Respublikasi	211,6	40,0	171,6	23,4
Qozog`iston	146,9	24,2	122,7	16,2
Qirg`iz Respublikasi	99,1	79,1	20,0	10,9
Turkiya	47,2	25,2	22,0	5,2
Koreya Respublikasi	19,1	4,8	14,3	2,1
Turkmaniston	18,9	4,6	14,3	2,1
Tojikiston	18,0	7,8	10,3	2,0

So`nggi yillarda hukumatimiz tomonidan sanoat tuzilmasini diversifikatsiya qilishda, eksportni qo'llab-quvvatlash, import o`rnini bosuvchi tovar va

mahsulotlarni ishlab chiqarishni yanada oshirilishi natijasida, eksport tarkibida sezilarli o'zgarishga erishildi.

Fargona viloyatning, jahonning 73 dan ortiq mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSA ning nisbatan salmoqli hissasi Rossiya Federatsiyasida (23,5 %), Xitoy Xalq Respublikasida (23,4 %), Qozog'istonda (16,2 %), Qirg'iz Respublikasida (10,9 %), Turkiyada (5,2 %), Koreya Respublikasida (2,1 %), Turkmaniston (2,1 %) va Tukmaniston (2,0 %) qayd etilgan.

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

Xususan, qo'shni davlatlar Qozog'iston va Qirg'iz Respublikalari bilan TSA da so'nggi yillarda katta o'zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, so'nggi uch yilda TSA Qirg'iziston Tojikiston va Turkmaniston bilan tashqi savdo aylanmasi oshgani kuzatilmoqda.

Boshqa davlatlar (qo'shni davlatlardan tashqari) bilan esa, TSA da eng yuqori ulush Rossiya, Xitoy, Koreya Respublikasi va Turkiya davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha 20 ta yirik hamkor-davlatlar orasidan oltita davlatda faol tashqi savdo balansi kuzatilgan, xususan, Rossiya

Federatsiyasi (213,7 mln. AQSh dollari), XXR (211,6 mln. AQSh dollari), Qozog`iston Respublikasi (146,9 mln. AQSh dollari), Qirg`iziston (99,1 mln. AQSh dollari), Turkiya (47,2 mln. AQSh dollari) va Koreya Respublikasi (19,1 mln. AQSh dollari) shular jumlasidandir. Qolgan 14 ta davlatlar bilan passiv tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

**DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI
DINAMIKASI**
(yanvar-avgust, mln. AQSH ddollari)

Davlatlar	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Rossiya Federatsiyasi	256,3	178,5	213,2
Eksport	82,7	91,7	105,8
Import	173,6	86,8	107,4
Saldo	-90,9	4,9	-1,6
Xitoy Xalq Respublikasi	220,1	246,3	211,6
Eksport	75,1	72,4	40,0
Import	145,0	173,9	171,6
Saldo	-69,9	-101,5	-131,6
Qozog`iston	203,2	111,7	146,9
Eksport	78,4	36,8	24,2
Import	124,8	74,8	122,7
Saldo	-46,4	-38,0	-98,6
Qirg`iz Respublikasi	67,9	110,2	99,1
Eksport	41,5	82,3	79,1
Import	26,4	27,9	20,0
Saldo	15,1	54,4	59,1
Turkiya	36,2	69,2	47,2
Eksport	23,6	40,8	25,2

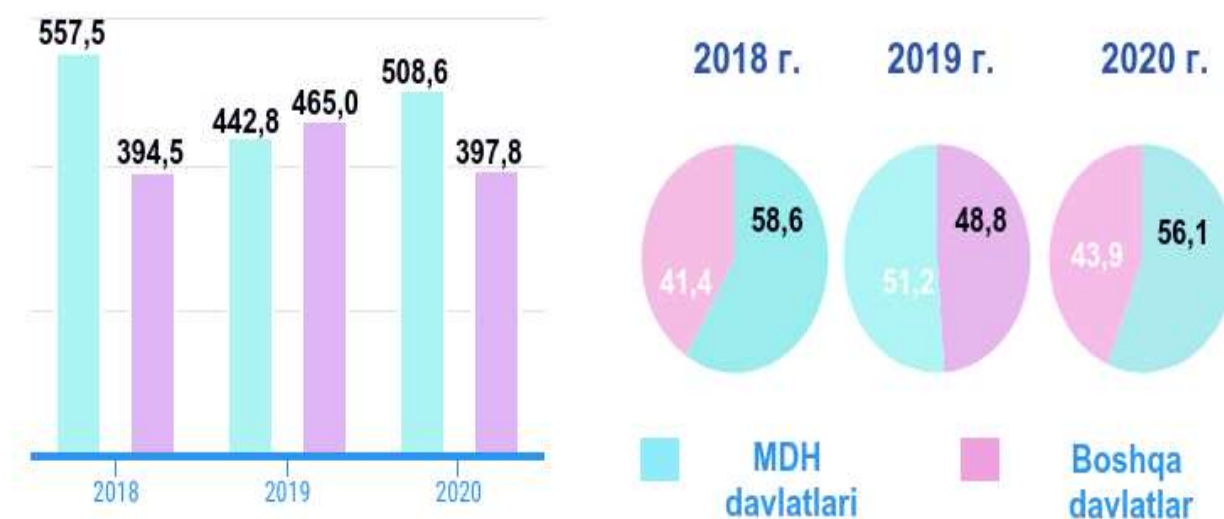
Import	12,6	28,4	22,0
Saldo	11	12,4	3,2
Koreya Respublikasi	17,9	19,6	19,1
Eksport	4,5	4,1	4,9
Import	13,4	15,6	14,3
Saldo	-8,9	-11,5	-9,4
Turkmaniston	9,0	4,4	18,9
Eksport	0,4	0,7	4,6
Import	8,5	3,6	14,3
Saldo	-8,1	-2,9	-9,7
Tojikiston	9,7	25,4	18,0
Eksport	4,5	8,1	7,8
Import	5,6	17,3	10,3
Saldo	-1,1	-9,2	-2,5
Polsha	13,7	16,9	15,4
Eksport	12,7	12,1	14,7
Import	1,0	4,8	0,7
Saldo	11,7	7,3	14,0
Niderlandiya	2,5	1,8	14,1
Eksport	0,1	-	-
Import	2,4	1,8	14,1
Saldo	-2,3	-1,8	-14,1
Germaniya	14,7	18,3	13,6
Eksport	1,4	0,5	1,1
Import	13,4	17,8	12,4
Saldo	-12,0	-17,3	-11,3
Afg'aniston	3,3	5,8	10,2
Eksport	3,3	5,8	10,2
Import	-	-	-
Saldo	3,3	5,8	10,2
Misr	0,9	9,1	5,8

Eksport	0,9	8,7	5,7
Import	-	0,4	0,1
Saldo	0,9	8,3	5,6
Singapur	0,01	-	5,6
Eksport			5,5
Import	0,01		0,1
Saldo	0,01	-	5,4
Ukraina	5,6	8,9	5,5
Eksport	3,1	5,6	3,8
Import	2,8	3,3	1,7
Saldo	0,3	2,3	2,1
Litva	5,1	7,6	5,3
Eksport	1,4	0,2	0,9
Import	3,7	7,4	4,4
Saldo	-2,3	-7,2	3,5
Italiya	4,7	3,4	5,1
Eksport	0,3	0,5	0,1
Import	4,4	2,9	5,0
Saldo	-4,1	-2,4	-4,9
Yaponiya	0,4	9,1	4,4
Eksport	0,3	0,4	0,2
Import	0,1	8,7	4,2
Saldo	0,2	-8,3	-4,0
Hindiston	11,6	2,5	4,4
Eksport	0,1		1,2
Import	11,5	2,5	3,2
Saldo	-11,4	-2,5	-2,0

FARG'ONA VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLAR DINAMIKASI
(yanvar-avgust, mln. AQSH dollari, ulushi, % da)

Viloyatimizda tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijasida, 2020-yil yanvar-avgust oylarida, tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 56,1 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi 2019-yilga nisbatan ulushi 14,9 % ga oshgan.

Boshqa xorijiy davlatlarning TSA si 2020-yil yanvar-avgust oylarida 2019-yilning mos davriga nisbatan kamaydi (-12,0 % ga) va jami TSA dagi ulushi 44,1 % ni tashkil etdi.

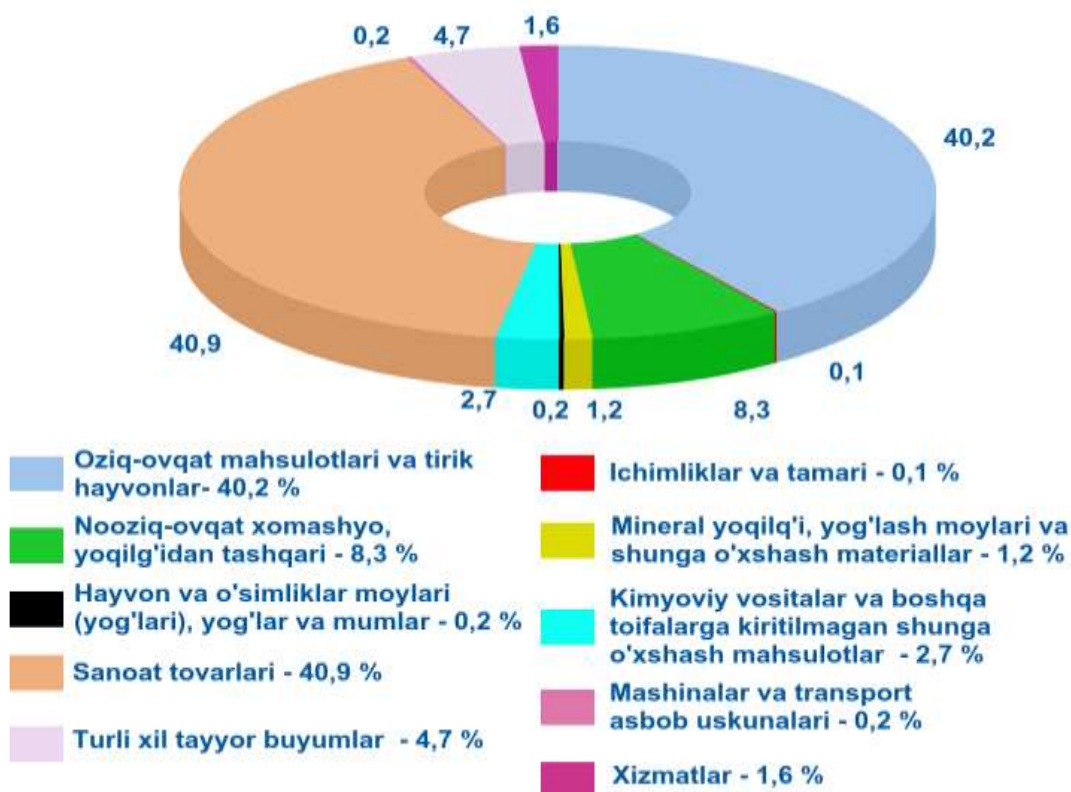
FARG'ONA VILOYATNING EKSPORTI (2020-yil yanvar-avgust)

Joriy yilning yanvar-avgust oylarida viloyatning eksportyorlar soni 565 tani tashkil etib, ular tomonidan 353,7 mln. AQSh dollari qiymatidagi (2019-yilning mos davriga nisbatan 10,4 % ga kamaydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 92,1 % ni tashkil etib, ular asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari (40,9 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (40,2 %), nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari (8,3 %) hamda kimyoviy vositalar (2,7 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

XSST BO'YICHA EKSPORT TARKIBI (2020 yil yanvar-avgust, ulushi, % da)

**MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARGA EKSPORT
TARKIBI
(2020 yil yanvar-avgust)**

XSST tarkibi	Min. AQSh dollari			MDH davlatlari			Boshqa davlatlari		
	Jami	O' tgan yilga nisbatan, % da	Umumiy hajmga nisbatan, %da	Jami	O' tgan yilga nisbatan, % da	Umumiy hajmga nisbatan, %da	Jami	O' tgan yilga nisbatan, % da	Umumiy hajmga nisbatan, %da
Jami eksport	353,7	89,6	100	229,2	101,0	100	124,5	74,2	100
shu jumladan:									
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	142,1	83,7	40,2	132,2	87,5	57,7	9,8	52,8	7,9
Ichimliklar va tamaki	0,2	5,3 p	0,1	0,05	102,8	0,02	0,2	100	0,2
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg`idan tashqari	29,2	212,4	8,3	21,4	256,5	9,4	7,8	144,1	6,2
Mineral yoqilg`i, yog`lash moylari va shunga o`xshash materiallar	4,2	27,3	1,2	3,2	36,7	1,4	1,0	15,4	0,8
Hayvon va o`simliklar moylari (yog`lari), yog`lar va mumlar	0,6	199,4	0,2	0,5	182,6	0,2	0,1	46,8	0,04
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o`xshash mahsulotlar	9,5	673,9	2,7	8,6	614,4	3,7	1,0	79,2 p	0,7
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	144,8	81,0	40,9	43,7	98,2	19,1	101,0	75,3	81,1
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	0,7	161,2	0,2	0,6	178,8	0,3	0,1	88,0	0,1
Turli xil tayyor buyumlar	16,8	208,3	4,7	16,3	217,4	7,1	0,5	87,3	0,4
Xizmatlar	6,8	100,5	1,6	0,01	1,2	0,0	6,8	107,9	2,5

Boshqa mamlakatlarga eksportning yo`nalishi bo`yicha farqlanishlar mavjudligi kuzatilmoqda. Xususan, MDH mamlakatlariga eksportning asosiy qismi oziq-ovqat mahsulotlari hissasiga to`g`ri kelmoqda, keyingi o`rinlarda eksport hajmi bo`yicha asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari, turli xil tayyor buyumlar hamda mineral yoqilg`i, yog`lash moylari va shunga o`xshash materiallarga to`g`ri kelmoqda.

2020-yil yanvar-avgust oylarida eksport qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibining tahlili shuni ko`rsatmoqdaki, tovarlar va xizmatlar tarkibida sezilarli o`zgarishlar qayd etilmadi, biroq shuni ta`kidlash joizki, 2019-yilning yanvar-avgustiga nisbatan, mashina va asbob-uskunalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o`xshash mahsulotlaridan tashqari barcha tovar guruhlarida pasayish kuzatildi.

EKSPORT TARKIBI DINAMIKASI
(yanvar-avgust,% da)

XSST tarkibi	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Jami	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	37,9	43,0	40,2
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,1
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg`idan tashqari	3,1	3,5	8,3
Mineral yoqilg`i, yog`lash moylari va shunga o`xshash materiallar	4,5	3,9	1,2
Hayvon va o`simliklar moylari (yog`lari), yog`lar va mumlar	0,01	0,1	0,2
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o`xshash mahsulotlar	0,4	0,4	2,7
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	51,3	45,3	40,9
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	0,1	0,1	0,2

Turli xil tayyor va boshqa buyumlar	1,5	2,0	4,7
Xizmatlar	1,2	1,8	1,6

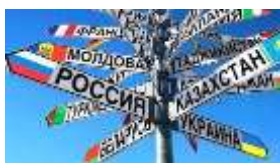

**XSST BO' LIM I BO 'YICHA MAHSULOTLAR EKSPORTI TARKIBI
(2020 yil yanvar-avgust)**

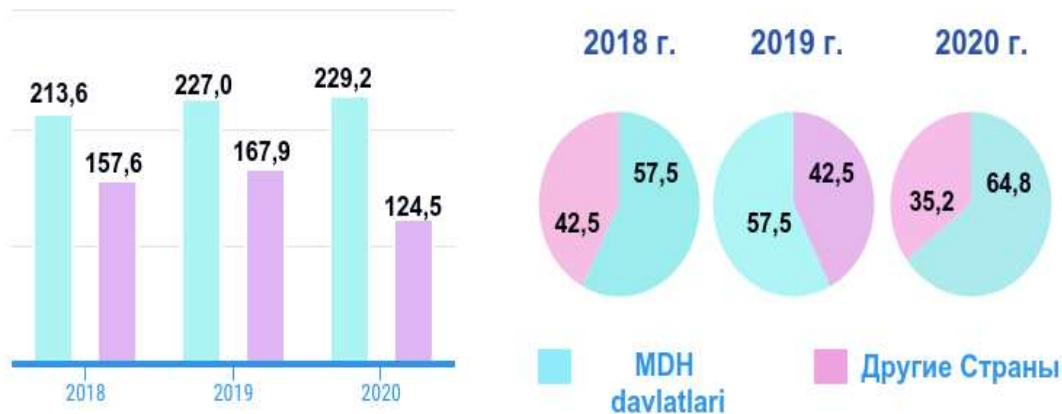
XSST bo`limi nomi	Mln. AQSh dollari	2019-yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	131,9	85,5
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	8,3	5,8 m.
Hayvonlar uchun oзуqalar (maydalanmagan donlardan tashqari)	0,02	87,3
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	1,2	8,4
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	0,08	100,0
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	2,2	5,1 m.
Tamaki va tamaki mahsulotlari	0,02	11,8 m.
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg`idan tashqari		
To`qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	136,9	78,4
Hayvonlar va o`simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	16,0	7,2 m.
Metall rudalari va metall parchalari	3,0	11104
Qog`oz massasi va makulatura	2,2	12,6
Moy olinadigan urug`lar va mevalar	7,4	55,3
Mineral yoqilg`i, yog`lash moylari va shunga o`xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o`xshash materiallar	4,2	26,9
Hayvon va o`simliklar moylari (yog`lari), yog`lar va mumlar		
O`simlik moylari va yog`lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)	5,6	199,4
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o`xshash mahsulotlar		
Birlamchi shakldagi plastmassalar	0,3	2,5 m.
Organik kimyo moddalari	2,6	6,1 m.
O`g`itlar	7,8	7,0 m.
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	0,6	100,0
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari		

To`qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o`xshash mahsulotlar	136,9	78,4
Metalldan tayyorlangan buyumlar	1,1	19,1 m.
Ruda bo`lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar	5,6	175,8
Mashinalar va transport asbob-uskunalari		
Avtomobillar	0,4	160,1
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblar va ularning ehtiyot qismlari	0,2	2,5 m.
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	10,0	2,4 m.
Poyabzal	3,7	181,8
Har xil tayyor buyumlar	3,1	165,2
Xizmatlar		
Transport xizmatlari	4,6	92,0
Safarlar (turizm)	0,2	24,8
Telekommunikatsiya, axborot va kompyuter xizmatlari	0,1	119,9
Moliyaviy xizmatlari	0,8	69,8

So`nggi uch yilda MDH mamlakatlariga eksport hajmi oshdi va ularning jami eksportdagi ulushi 2018-yil yanvar-avgustidan 57,5 % dan 2020-yil yanvar-avgustiga nisbatan 64,8 % ga yetdi. Mos ravishda boshqa mamlakatlarning jami eksportdagi ulushi 35,2 % ni tashkil etdi.

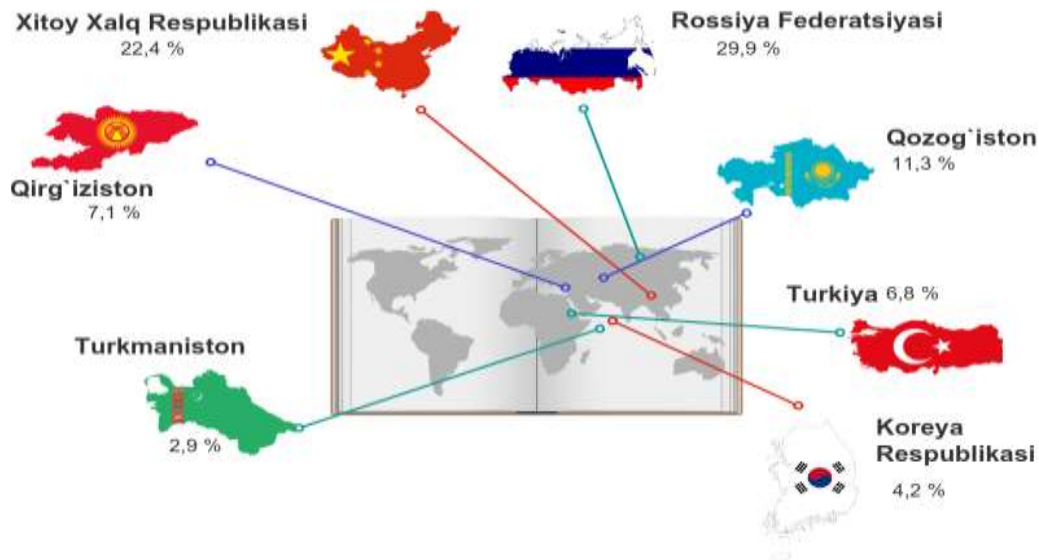
MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTINING HAJMLAR (2020 –yil yanvar-avgust)

2020-yilning yanvar-avgust oylari yakunida tovar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlar tarkibida Rossiya Federatsiyasi (29,9 %), Xitoy Xalq Respublikasi (22,4 %), Qozog'iston (11,3 %), Qirg'iz Respublikasi (7,1 %), Turkiya (6,8 %), Respublika Koreya (4,2 %) va Turkmaniston (2,9 %) davlatlari saqlanib qolmoqda, hamda ularning jami eksportdagi ulushi 84,6 % foizni tashkil etmoqda.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI
(2020-yil yanvar-avgust,% da)

Tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha yettita asosiy hamkor davlatlardan yetakchi bo'lgan Qirg'iz Respublikasining ikki pog'onaga tushishi hisobiga, Xitoy Xalq Respublikasi Xitoy Xalq Respublikasi eksportdagi ulushi bo'yicha peshqadamlikni oldi.

Hamkor mamlakatlarning tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha geografiyasi 2019-yilning mos davriga nisbatan 52 davlatdan 56 davlatga ko'paydi.

**FARG'ONA VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA
AMALGA OSHIRGAN EKSPORT HAJMI VA O'SISH SURA'TLARI
(yanvar-avgust)**

Davlatlar	Min.AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.
Rossiya Federatsiyasi	91,7	105,8	110,9	115,4	1	1
Xitoy Xalq Respublikasi	82,3	79,1	198,2	96,2	2	2
Qozog`iston	72,4	40,0	96,3	55,3	3	3
Qirg`iz Respublikasi	40,8	25,2	173,3	61,8	4	4
Turkiya	36,8	24,2	47,0	65,7	5	5
Koreya Respublikasi	12,1	14,7	94,9	122,0	6	6
Turkmaniston	5,8	10,2	177,6	175,0	10	7
Tojikiston	8,1	7,8	178,4	95,7	8	8
Polsha	8,7	5,7	974,7	66,1	7	9
Niderlandiya	-	5,5	-	100	20	10
Germaniya	4,1	4,8	89,6	118,1	12	11
Afg`oniston	0,7	4,6	168,4	633,8	18	12
Misr	7,3	4,0	53,8	54,0	9	13
Singapur	5,6	3,8	183,6	67,8	11	14
Ukraina	1,3	2,6	67,2	200,2	16	15
Litva	4,1	1,6	124,5	39,2	13	16
Italiya	2,2	1,5	200,0	65,2	14	17
Yaponiya	1,0	1,3	79,8	131,5	17	18
Indiya	1,6	1,2	364,0	73,6	15	19
Belarus Respublikasi	0,01	1,2	6,6	204,2 p	19	20

Ushbu mamlakatlarga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga asosan oziq-ovqat mahsulotlari, yengil sanoat va shunga o'xshash materiallar, material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari hamda turli xil tayyor buyumlar kiradi.

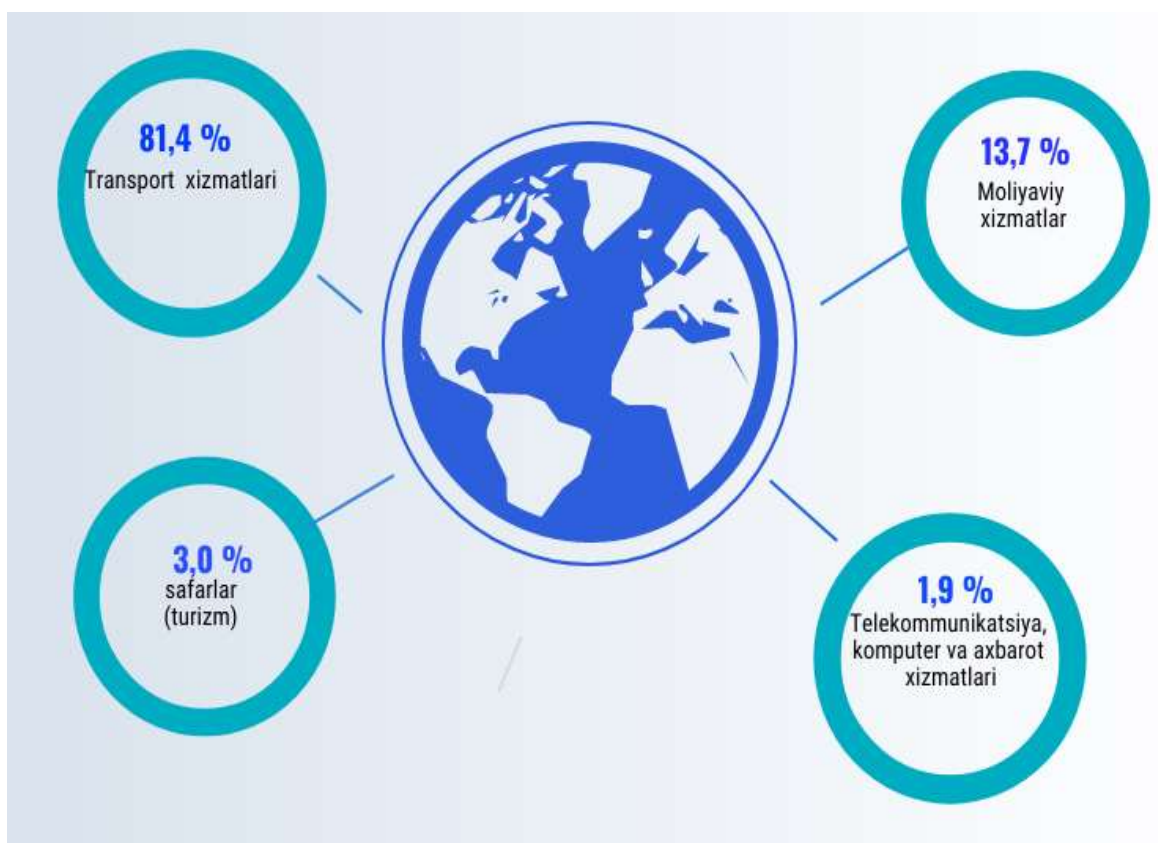
**FARG'ONA VILOYATINING AYRIM DAVLATLAR BILAN
EKSPORT TARKIBI**
(2020 - yil yanvar-avgust, mln.AQSH dollari)

XSST tarkibi	Qirg'iz Respublikasi		Rossiya Federatsiyasi		XXR		Turkiya	
	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.
Jami eksport	82,3	79,1	91,7	105,8	72,4	40,0	40,8	25,2
shu jumladan:								
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	73,6	49,1	40,8	60,6	1,3	0,2	14,1	-
Ichimliklar va tamaki	-	0,02	-	-	-	0,04	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	3,1	16,7	4,2	4,1	1,9	3,4	0,1	1,1
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	1,5	0,4	2,6	0,02	-	-	-	-
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	0,003	-	-	-	-	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	0,9	2,6	0,02	0,03	-	-	-	0,04
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	1,7	5,2	34,4	29,7	69,2	36,4	26,6	23,7
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	0,01	0,1	0,2	0,3	-	-	-	-
Turli xil tayyor va boshqa buyumlar	1,3	4,8	5,0	9,4	-	-	-	-
Xizmatlar	0,1	0,1	4,5	1,6	-	-	-	-

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI (2020 –yil yanvar-avgust, ulushi, %da)

Xizmatlar eksporti hajmi 5,9 mln. AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining 1,6 % ini tashkil etib, 2019-yilning mos davriga nisbatan 1,8 % ga kamayganligi kuzatildi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi transport (81,4 %) va moliyaviy (13,7 %) xizmatlari hissasiga to'g'ri kelgan. Shu bilan birga telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari (1,9 %), boshqa tadbirkorlik bilan bog'liq xizmatlar (3,0 %) ni tashkil etgan.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan 132,1 mln. dollar qiymatli 152,9 ming tonnadan ziyod meva-sabzavot eksport qilingan. Bunda 2019-yilning mos davriga nisbatan 21,9 mln. AQSh dollarida pastlashish kuzatilib, 14,2 % ga kamaydi. Meva-sabzavot mahsulotlarining eksport tarkibiga qaralsa, 24,2 mln. AQSh dollariga teng 51,1 ming tonna sabzavot, shuningdek, 76,1 mln. AQSh dollari qiymatidagi 87,2 ming tonna meva va rezavorlar eksport qilindi.

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan meva va sabzavotlarning ulushi 37,3 % ni tashkil etdi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Rossiya Federatsiyasi (25,4 %), Qirg'iz Respublikasi (36,8 %), va Qozog'iston (14,9 %) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

**MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT
GEOGRAFIYASI
(yanvar-avgust)**

Davlatlar	2019-yil			2020-yil		
	ming tonna	mln. AQSh dollari	ulushi*, % da	ming tonna	mln. AQSh dollari	ulushi*, % da
Rossiya Federatsiyasi	62,5	40,2	26,1	73,8	60,2	45,6
Qirg'iz Respublikasi	37,3	73,8	47,9	40,6	48,6	36,8
Qozog'iston	52,4	32,8	21,3	33,3	19,7	14,9
Afg'oniston	0,7	0,5	0,3	0,6	0,3	0,2
Belarus	0,4	0,1	0,1	0,3	0,3	0,2
XXR	0,3	1,2	0,8	0,07	0,2	0,2
Pokiston	0,2	0,2	0,1	0,07	0,07	0,1
Tojikiston	-	-	-	0,1	0,08	0,1
Ukraina	7,1	2,7	1,8	2,9	1,5	1,1
Turkiya	0,9	0,7	0,5	-	-	-
Koreya Respublikasi	0,2	0,3	0,2	0,2	0,5	0,4
Litva	0,04	0,02	0,0	0,2	0,07	0,1
Germaniya	0,2	0,08	0,1	0,2	0,1	0,1
BAA	0,05	0,1	0,1	0,06	0,1	0,1
Turkmaniston	0,3	0,03	0,0	-	-	-

Davlatlar	2019-yil			2020-yil		
	ming tonna	mln. AQSh dollari	ulushi*, % da	ming tonna	mln. AQSh dollari	ulushi*, % da
Chehiya	0,04	0,02	0,0	-	-	-
Bo'shqalar	1,6	1,3	0,7	0,4	0,4	0,1

*-qiymat ifodasidan

TO`QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

Eksport qilingan to`qimachilik mahsulotlari tarkibida paxtadan yigirilgan ip (74,1 %), tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari (6,6 %) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan 150 turdagi to`qimachilik mahsulotlari dunyoning 46 ta davlatiga eksport qilindi.

To`qimachilik mahsulotlari eksporti hajmining kamayishi bevosita paxta xomashyosi o`rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo`shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlarning natijasi ekanini ko`rish mumkin. Jumladan, joriy yilda 150,4 mln. AQSh dollarlik to`qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning 42,5 % ini tashkil etdi va o`tgan yilga nisbatan 16,7 % ga kamaydi.

TO'QIMA CHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI
(yanvar-avgust, mln. AQSH dollari)

Tovar nomi	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Paxtadan yigirilgan ip	163,8	153,9	111,5
Tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari	3,3	4,1	10,0
Gilamlar	0,04	0,03	0,01
Naqshli mato	1,4	2,2	4,0
Boshqa to`qimachilik mahsulotlari	2,4	2,2	2,6
Paxtadan gazlamalar	15,3	12,5	15,8
Ipak va ipak mahsulotlari	2,1	3,2	3,6
Paxta mahsulotlari	1,7	1,8	2,5
Boshqalar	0,5	0,5	0,5

Viloyatning to`qimachilik sanoatini diversifikatsiya qilish va tayyor mahsulotlar eksportini rag`batlantirish borasidagi amaliy ishlari najjasida, mamlakatimizning ushbu sohadagi salohiyati oshib bormoqda.

To`qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi Xitoy Xalq Respublikasi (38,2 mln. AQSh dollari), Rossiya Federatsiyasi (37,5 mln. AQSh dollari) va Turkiya (23,7 mln.) davlatlari hissasiga to`g`ri keldi.

**DAVLATLAR KESIMIDA TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI
EKSPORTI DINAMIKASI**
(yanvar-avgust, mln AQSH dollari)

Davlatlar	2018-y.	2019-y.	2020-y.
XXR	73,5	70,6	38,2
Rossiya Federatsiyasi	45,3	37,5	37,5
Turkiya	22,1	26,6	23,7
Polsha	10,4	9,5	14,5
Misr	0,9	8,7	5,7
Singapur	-	-	5,5
Bangladesh	13,6	7,3	4,0
Qirg'iz Respublikasi	1,3	1,1	3,4
Koreya Respublikasi	4,4	3,5	3,1
Ukraina	1,9	2,3	2,1
Belarus Respublikasi	1,8	1,1	1,6
Cehiya	1,2	1,0	1,3
Marokesh	0,4	1,6	1,2
Hindiston	-	-	1,2
Germaniya	1,2	0,4	1,0
Belgiya	1,3	1,1	1,0
Qozog'iston Respublikasi	0,7	0,8	0,8
Portugaliya	1,5	1,2	0,8
Latviya	0,5	0,6	0,6

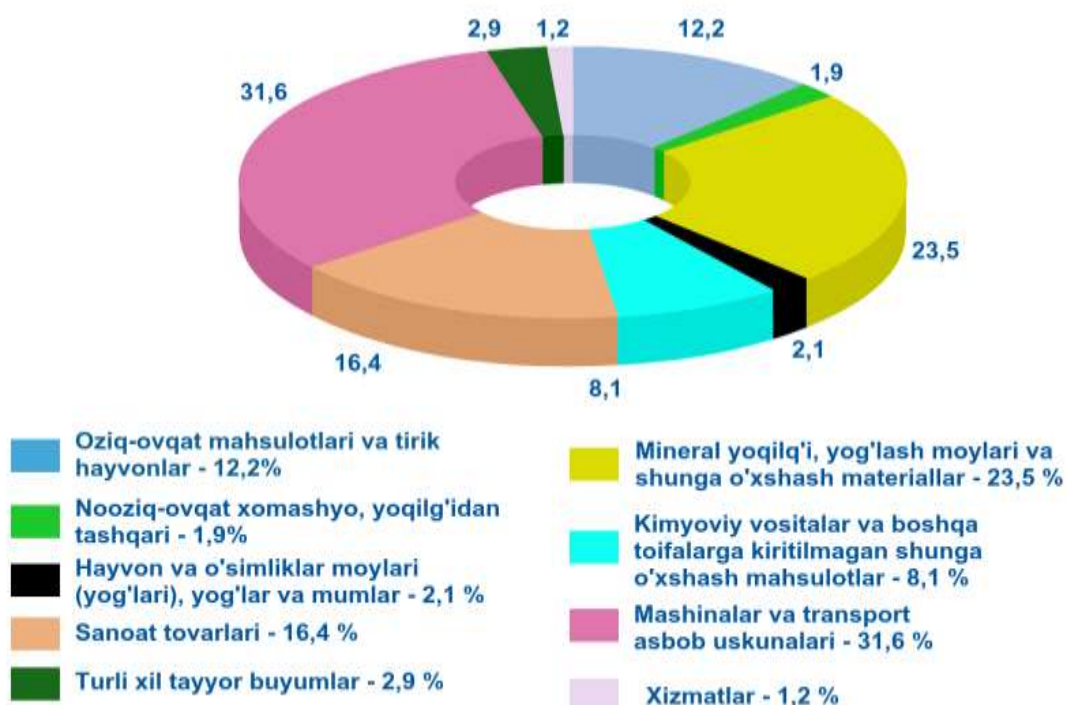
FARG'ONA VILOYATINING IMPORTI (2020-yil yanvar-avgust)

2020-yil yanvar-avgust oylarida import hajmi 552,5 mln. AQSh dollarini va 2019-yilning mos davriga nisbatan 107,7 % ni tashkil etdi.

Import tarkibida eng katta ulush, mashina va asbob uskunalar (31,6 %), mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar (23,1 %), oziq-ovqat mahsulotlari (12,2 %) hamda kimyoviy vositalar (8,1 %) hisobiga to'g'ri keldi.

XSST BO' LIMI BO'YICHA IMPORT TARKIBI (2020-yil, yanvar-avgust, ulushi,% da)

Tovar va xizmatlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2020-yilning yanvar-avgust import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 39,7 mln. AQSh dollariga ko'paydi va 545,7 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 6,8 mln. AQSh dollariga yetdi.

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARDAN IMPORT TARKIBI
(2020- yil yanvar-avgust)

XSST tarkibi	Mln. AQSh dollari			MDH davlatlari			Boshqa davlatlari		
	Jami	O' tgan yilga nisbatan, % da	Umumiy hajmga nisbatan, %da	Jami	O' tgan yilga nisbatan, % da	Umumiy hajmga nisbatan, %da	Jami	O' tgan yilga nisbatan, % da	Umumiy hajmga nisbatan, %da
Jami import	552,5	107,7	100	279,4	129,5	100	273,1	91,9	100
shu jumladan:									
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	67,7	152,6	12,2	54,9	170,3	19,6	12,8	105,5	4,7
Ichimliklar va tamaki	0,03	123,1 m	0,0	-	-	-	0,03	19,8 m	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg' idan tashqari	10,6	61,2	1,9	9,4	58,5	3,3	1,2	93,9	0,4
Mineral yoqilg' i, yog' lash moylari va shunga o' xshash materiallar	130,1	265,3	23,5	129,7	265,7	46,4	0,4	175,8	0,2
Hayvon va o' simliklar moylari (yog' lari), yog' lar va mumlar	11,4	218,1	2,1	11,3	218,3	4,1	0,01	126,3	0,0
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o' xshash mahsulotlar	44,6	96,5	8,1	13,6	91,0	4,9	31,0	99,1	11,3
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	90,8	65,1	16,4	53,7	59,3	19,2	37,1	75,8	13,6
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	174,6	92,5	31,6	5,1	80,0	1,8	169,5	92,9	62,1

Turli xil tayyor buyumlar	16,0	103,0	2,9	1,7	158,3	0,6	14,3	98,9	5,2
Xizmatlar	6,8	98,3	1,2	0,01	1,2	0,0	6,8	107,9	2,5

Importning eng katta ulushi, jumladan, mineral yoqilg'i yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar (46,4 %), sanoat mahsulotlari (19,3 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (19,2 %) MDH mamlakatlariga to'g'ri keladi, boshqa xorijiy mamlakatlarga esa eng katta ulush mashinalar va transport asbob-uskunalar (62,1 %) va kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (11,3 %), hissasiga to'g'ri keladi.

Joriy davrda import qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahlili shuni ko'rsatdiki, 2018-yilning mos davriga nisbatan oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar 5,0 % dan 12,2 % ga ko'paydi, mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar 38,2 % dan 23,5 % ga kamaydi.

IMPORT TARKIBI DINAMIKASI
(yanvar- avgust, ulushi, % da)

XSST tarkibi	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Jami	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	5,0	8,6	12,2
Ichimliklar va tamaki	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	3,4	3,4	1,9
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	38,2	9,6	23,5
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,4	1,0	2,1
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	5,4	9,0	8,1
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	21,8	27,2	16,4
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	22,9	36,8	31,6

XSST tarkibi	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Turli xil tayyor buyumlar	2,2	3,0	2,9
Xizmatlar	0,8	1,4	1,2

**XSST BO'LIMI BO'YUCHA MAHSULOTLARI
IMPORTI TARKIBI
(2020 yil yanvar-avgust)**

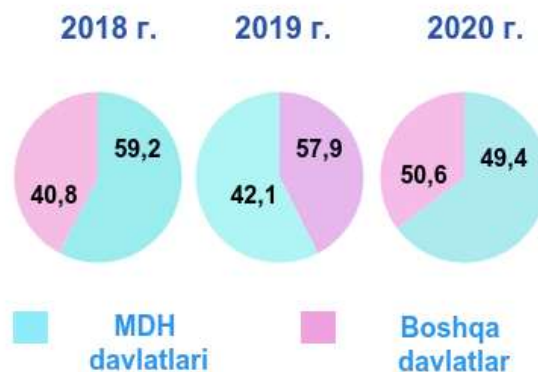
XSST bo`limi nomi	Mln. AQSh dollari	2019-yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	11,4	3,5 m.
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	43,3	167,3
Hayvonlar uchun ozuqalar (maydalanmagan donlardan tashqari)	1,4	30,3
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	4,8	135,1
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	0,03	123,1 m
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg`idan tashqari		
Probka va yog`och taxtalar	5,9	85,7
Tabiiy kauchuk	1,2	113,1
Mineral yoqilg`i, yog`lash moylari va shunga o`xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o`xshash materiallar	124,7	2,8 m.
Ko`mir ,koks va briketlar	5,4	129,7
Hayvon va o`simliklar moylari (yog`lari), yog`lar va mumlar		
O`simlik moylari va yog`lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)	11,3	2,1 m.
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o`xshash mahsulotlar		
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	9,5	122,9
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari		
Ruda bo`lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tasniflanmagan	21,3	54,1
Chuyan va po`lat	25,9	54,1
Metaldan tayyorlangan buyumlar	9,5	115,8

Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar(mebeldan tashqari)	8,7	48,9
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Avtomobillar	13,5	56,9
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblar va ularning ehtiyot qismlari	8,2	109,9
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	86,4	82,5
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va asbob uskunalar	56,2	137,5
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	0,8	5,7 m.
Blokli binolar,suv o'tkazish,kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunolari	9,8	114,1
Har xil tayyor buyumlar	1,7	64,7

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLAR DINAMIKASI

(2020 –yil yanvar-avgust, mln AQSH dollari, ulushi, % da)

Hisobot davri yakunlariga ko`ra, import bo`yicha hamkor davlatlar orasida Xitoy Xalq Respublikasi umumiy import hajmida (31,1 %) ulushi bilani Qozog`iston Respublikasini (22,2 %) hamda Rossiya Federatsiyasini (19,4 %) ortda qoldirgan holda, birinchi o`rinni egalladi.

**TOVAR VA HIZMATLAR IMPORTIDAGI YIGIRMATA YIRIK
HAMKOR DAVLATLAR
(yanvar-avgust)**

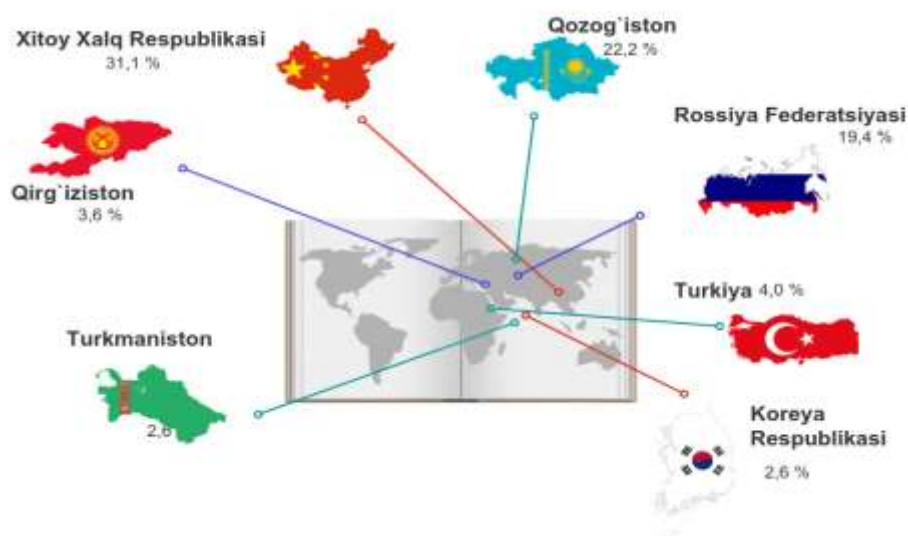
Davlatlar	Mln. AQSH dollari		O`shish sur`ati, % da		O`rni	
	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.
Xitoy Xalq Respublikasi	173,9	171,6	119,9	98,7	1	1
Qozog`iston	74,9	122,8	60,0	164,0	3	2
Rossiya Federatsiyasi	86,8	107,4	50,0	123,7	2	3
Turkiya	28,4	22,0	224,2	77,6	4	4
Qirg`iz Respublikasi	28,0	20,0	105,9	71,5	5	5
Koreya Respublikasi	15,6	14,4	116,6	92,1	9	7
Turkmaniston	3,7	14,3	42,7	3,9 m	12	8
Niderlandiya	1,8	14,1	74,6	7,8 m	16	9
Germaniya	17,8	12,4	133,3	69,7	6	10
Tojikiston	17,3	10,3	3,3 p	59,5	8	11
Polsha	17,8	12,4	133,3	69,7	7	12
Italiya	3,0	5,0	67,9	168,39	13	13
Litva	7,4	4,4	196,8	59,7	11	14
Yaponiya	8,8	4,2	56,6 p	48,4	10	15
Hindiston	2,5	3,2	22,0	125,6	14	16
Shveysariya	2,0	2,4	47,7	118,1	15	17
AQSH	0,1	2,3	129,1	32,5 p	19	18
Ekvador	0,1	2,2	7,8 p	2,2 p	20	19
Ispaniya	0,5	2,0	28,3	423,1	18	20

2019-yil bilan taqqoslaganda import bo'yicha eng yuqori beshtalikda o'zgarish kuzatilmadi.

**VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ILUSHI
(2020-yil yanvar-avgust)**

2020-yil yanvar-avgust oylari yakuni bo'yicha Fargona viloyati tomonidan 60 davlat bilan tovarlar va xizmatlar importi amalga oshirildi.

Yetti yirik hamkor davlatlar (Xitoy, Qozog'iston, Rossiya Federatsiyasi, Turkiya, Qirg'iziston, Respublika Koreya va Tukmaniston) jami importning 88,1 % ini tashkil qiladi, bu 486,5 mln. AQSh dollarini tashkil etadi.

Mamlakatdagi sarmoyaviy muhit yaxshilangani sari va ushbu sohada amalga oshirilgan islohotlar natijasida mashina va uskunalar, shuningdek, ularning qismlari importining o'sishi tabiiydir. Shunday qilib, Xitoy, Qozog'iston, Koreya, Rossiya, tomonidan kiritilgan katta hajmdagi investitsiyalar natijasida, mahsulotlar importi hajmida ushbu mamlakatlarning yuqori ulushi saqlanib qolmoqda.

XIZMATLAR IMPORTI TARKIBI (2020-yanvar-avgust, ulushi, % da)

2020-yil yanvar-avgust oylari yakuni bilan xizmatlar importi hajmi 6,8 mln. AQSh dollarini yoki jami import hajmining 1,2 % ini tashkil etdi va o'tgan yilga nisbatan 17 % ga kamaydi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi savdo va texnik muhandislik xizmati va boshqa xizmatlaridan iborat bo'ldi.

QURILISH MATERIALLARI IMPORTI

2020-yil yanvar-avgust oylari yakuni bilan 46,3 mln. AQSh dollari miqdorida qurilish materiallari importi amalga oshirilgan bo'lib, umumiy import hajmining 8,4 % ini tashkil qildi.

Import qilingan qurilish materiallari tarkibida yog'och va yog'och mahsulotlari (30,8 %), shisha va shisha buyumlar (9,7 %), sement (30,4 %), hamda asbest (2,5 %) asosiy ulushni egallagan.

2020-yil yanvar-avgust yakunlariga ko'ra, 2019-yil yanvar-avgust oylariga nisbatan pasayish (39,9 %) qayd etildi.

Qurilish materialлари importi, asosan yurtimizda olib borilayotgan bunyodkorlik, keng ko'lamdagi qurilish-rekonstruksiya ishlarini amalga oshirilishiga qaratilmoqda.

QURILISH MATERIALLARI IMPORTI DINAMIKASI
(yanvar-avgust, mln. AQSH dollari)

Qurilish materialлари	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Yog'och va yog'och mahsulotlari	19,5	24,2	14,3
Shisha va shisha buyumlar	3,9	3,7	4,5
Sement	21,3	31,5	14,1
Asbest	9,3	4,6	1,2

Shu o'rinda ta'kidlash lozimki, davlatimiz tomonidan qurilish mahsulotlari importi o'rnini bosuvchi tovar va mahsulotlarni ishlab chiqarish hamda ichki bozorni sifatli va arzon qurilish materialлари bilan ta'minlash bo'yicha bir qator islohotlar amalga oshirilmoqda.

Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo'limi.
Tel.:(73)-249-87-18

